

Primorski dnevnik

Leto XV. - Št. 224 (4378)

TRST, nedelja 20. septembra 1959

Cena 30 lir Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Naša deca - naša šola

Našo načelo je danes ne- kaj samo po sebi umev- nega. Prodiralo je že stoletij ter je v naši popolnoma prodrilo in zapelo. Pri Slovencih je prvi zmagalo že v prvem stoletju novega veka, ko protestantski vzgojitelji (Kralj, Bohorič i. dr.) otvarali slovenske šole in pi- sanje prve naše učne knjige. Evropski vzgoje- vci (Komenski i. dr.) so naslednjih stoletjih to načelo utrjevali in širili. Pri nas so katoličani sle- dili protestantom, duhov- ni in spopolnjevali slo- vensko šolstvo (A. M. Slom- ski). V preteklem stoletju je ves narod družno bo- jeval za popolno zmago tega načela povesod, kjer je bilo našo deca.

sveti vsem narodom na nji- hovi poti k napredku in prosveti. To načelo žari tu- di v srcih naših roditeljev, ki se globoko zavedajo, da ni za našo deca pravega mesta nikjer druge kakor v naši šoli. Z veseljem, z navdušenjem vpisujejo svo- jo deca v domačo šolo.

Iz prejšnjih dob je osta- lo med našimi ljudmi še nekaj senc. Nekaterim je doba fašizma legla tako težko na dušo, da se zme- raj ne morejo verjeti v do- končno zmago načela: naša deca v našo šolo. Njihova zavest je tako zamegljena sli tone v taki nevednosti, da se zmeraj ne čutijo zmagovitosti najbolj naravnega načela o deci in šoli. Pri tem si morda mislijo, da so pametnejši in zvitejši od velike večine tistih naših roditeljev, ki svoje deca ne silijo v nenaravno tuje okolje, čeprav je to zelo blizu. Morda poznajo druge take »prebrisane« matere, varajoče sebe in svojo deca z vpisovanjem v šole, ki niso namenjene njihovi deci. Morda so kaj slišale o kakem »višjem« srbskem brstiču, ki hodi v kakšno bolj »gosposko« šolo, in modrujejo: »Če ta sme, za- kaj bi moj ne smel?«

Tako opravičevanje pred lastno vestjo ima se tisoč drugih videzov, ki so jih naši listi že večkrat pod- robno razpredali in jasno pokazali vso njihovo ničevost in zlaganost. Če so taki roditelji o tem kaj slišali ali brali in se po- gledajo v zrcalo — kaj opazijo na svojem licu, kaj v svojih očeh? Seveda, če so še možni kaj opaziti...

Tistemu, ki priznava edino veljavno načelo: Na- ša deca v našo šolo, se morajo taki »prebrisani« roditelji v dno srca smiliti. Smiliti zato, ker vztrajajo v zmotni veri, da bodo to zdravo načelo s svojim ravnanjem ovrgli, se mu ognili, svoj narod preli- scili. Za take je naš naj- večji pesnik moderne že davno našel nedosegljivo točno oznabo v pesmi »Naše pismo«:

«Kaj je z našim pismom? Kaj je z našo besedo? Kje ste nam, možje? Narod vas bo izpljunil kot zavrelica. O, skazeno vino! O, vi počeni vrči! Strune brez našega glasu! Zvite strune brez glasu! Prazni, počeni vrči! Vino zavrelica!»

Zdi se, da ni veliko takih, za katere bi veljale te ogor-

Predsednik sovjetske vlade Hruščev je prišel 13. sept. v Washington. Ze istega dne zvečer je imel govor po televiziji v združenju ameriškega tiska. 17. septembra je odpotoval v New York, kjer je v petek govoril v skupščini OZN in obr- azložil sovjetski načrt o razorožitvi. Istega dne je obiskal tudi posestvo pok. predsednika Roose- velta, kjer je položil venec na njegov grob. Včeraj je odpotoval v Los Angeles in v Holly- wood. Danes odpotuje v San Francisco; v torek bo z letalom prišel v Des Moines v državi Io- wa, zvečer pa bo odpo- toval v Pittsburgh, kjer si bo naslednjega dne o- gledal najvažnejše tovar- ne in se bo popoldne vrnil v Washington, 25. 26. in 27. septembra bo v Camp David nadalje- val razgovore z Eisen- howerjem. V nedeljo bo imel v Washingtonu ti- skovno konferenco in bo nato odpotoval v Mos- kvo. Na sliki sta Eisen- hower in Hruščev na vojaškem letališču Andrews.

čene županičeve vrstice. Če so taki roditelji samo zaslepljeni, pada včasih krivda bolj na tiste, ki so tako stanje povzročili, kakor na žrtve same. Morda bodo še izpregledali, morda se zavedo, da je njih početje nesmiselno in prazno, ker ne bodo mogli clo- vevstvu nikdar zapreti nje- gove poti navzgor in na- prej, nikoli ovreči s toliko borbami in žrtvami izbo- jevane zmage temeljnega načela današnje dobe:

NASA DECA — NASA SOLA.

— d —

Odmevi na sovjetski predlog o razorožitvi

Lloyd poudarja podobnost nekaterih elementov v njegovem načrtu in v zadnjem načrtu Hruščeva

Številni pozitivni odmevi - Na splošno se poudarja, da je treba načrt temeljito proučiti Eisenhower ne misli za sedaj še komentirati načrta - Hruščev v Los Angelesu

LOS ANGELES, 19. — Predsednik sovjetske vlade Hruščev je prišel danes iz New Yorka v Los Angeles. Potoval je pet ur z letalom Boeing 707, s katerim je potoval Eisenhower, ko je nedavno obiskal Evropo. Na letališču je Hruščeva pozdravil zupan Norris Poulson, nato je Hruščev takoj odpotoval v Hollywood, kjer se je udeležil kosila, ki so mu ga tam priredili. Za danes sta v programu tudi ogled mesta in večerja, ki jo prireja župan.

Ko Hruščev začneja svoje potovanje po ZDA po svojem govoru v OZN, se opaža v svetovnem tisku in v političnih krogih velik odmev na njegov predlog o razorožitvi. Reakcija je raznovrstna, čeprav na Zahodu v glavnem trdijo, da je Hruščev ponovil stare predloge.

Ciani ameriškega kongresa so s pridržkom sprejeli predlog Hruščeva, vendar pa so na splošno izjavili, da ga je treba skrbno prouči- ti. Demokratični senator Mansfield je izjavil: »Razo- rožili smo se po drugi svetovni in znašli smo se ne- pripravljene na Korjci Za- radi tega moramo zelo pa- ziti s temi predlogi. Ven- dar pa ne smemo zavrniti predlogov Hruščeva.«

Demokratični predsednik poddobra za razorožitev v senatu senator Humphrey je izjavil: »Proučiti ga mo- ramo z največjo pozornost- jo in iti po vsaki poti ter se truditi, da pride do po- membnega programa razoro- žitve, ki naj vsebuje pri- meren sistem inspekcij in

zorstveni organ, v katerem bi morale sodelovati vse države. «Po našem mnenju, je izjavil Lloyd, je nadzor- stvo bistvena točka vpra- šanja.»

Na drugo vprašanje je Lloyd poudaril, da je vse- kakor dobra stvar, da je Hruščev posvetil toliko časa razvoju načrta o razoro- žitvi, ter je izrekel upanje, da bo novi razorožitveni poddobra desetih lahko na- daljeval pogajanja na novi podlagi.

Na vprašanje kakšen vtis je Hruščev napravil v ZDA, je Lloyd poudaril zelo ve- liko zanimanje zanj in mno- go prostora, ki ga posveča tisk njegovemu obisku, ter ogromne množice, ki so se zbrale, da ga vidijo. »Toda prezgodaj je, da dodaj, da bi točno ocenili vpliv, ki ga bo obisk lahko imel na Ameriko.«

V Bonnu je predstavnik vlade izjavil, da sedaj ni uradnega stališča vlade o predlogu Hruščeva. V vla- dnih krogih pa pripominja- jo, da se ti predlogi tičejo predvsem velikih držav, in da je bonnska vlada pri- pravljena sprejeti vse spo- razume o razorožitvi, ki bi jih dosegle velike drža- ve. Bilten socialdemokra- ske stranke pravi v svojem komentarju, da bi zahodne države slabo storile, če bi izjave Hruščeva označile e-

nostavno za propagandno dejanje. Bilten ugotavlja, da je Hruščev znal spretno po- udariti vprašanja, ki že dol- ga leta zaskrblyajo povpre- čnega človeka.

Kar se tiče ukrepov del- ne razorožitve, ki jih ome- nja Hruščev, pa pravi bil- ten: »Razočarani smo, ker govor Hruščeva ne vsebuje jasnih idej glede rešitve evropskih političnih vpra- šanj.«

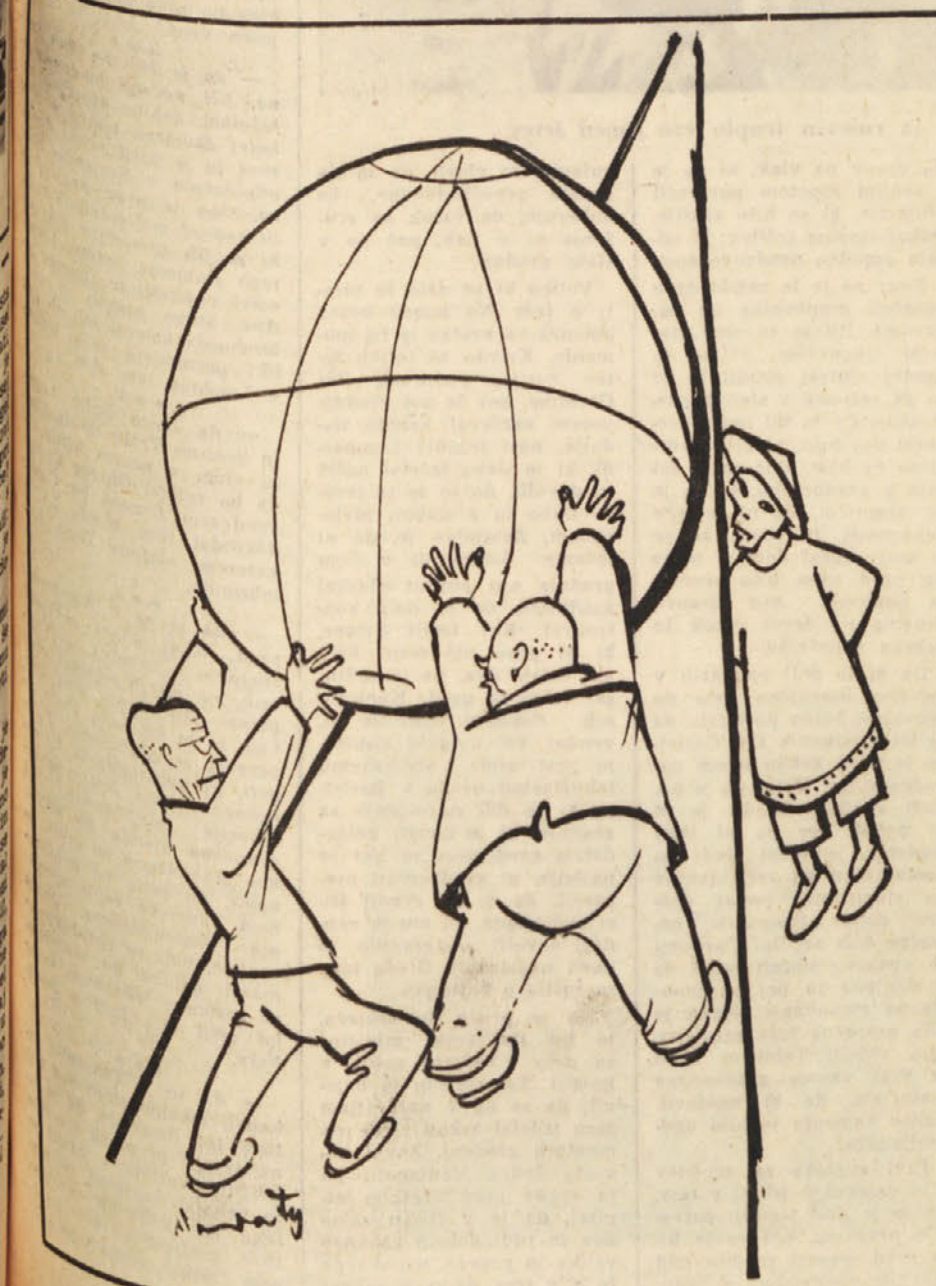
Bivši demokratični kandi- dat za predsednika ZDA Stevenson je izjavil, da po njegovem mnenju zasluži predlog Hruščeva skrbno proučitev. »Vprašanje je se- daj, ugotoviti, ali res ver- jame v to kar govori. Če imamo vzroke biti skeptič- ni, imamo vendarle še več- je vzroke, da proučimo nje- gov predlog z zdravim raz- zumom in v upanju, da se bo lahko vsaj napredovalo na poti nadzorovanja nad o- borožitvijo.« Stevenson, ki se bo sestal v sredo s Hru- ščevom, je dodal: »Edini na- čin, da se izognemo vojni, je odpraviti njena sred- stva. Hruščev je predlagal točno tisto, kar bi vsi ho- teli: svet brez orožja.«

Predsednik ameriške pre- stavnike zbornice Sam Ray- burn je izjavil: »Dodršen del tega načrta se zdi dober. Toda dokler se ne bo polo- žaj v Evropi in posebno o- kolj Berlina uredil, ne ver-

Vsi newyorški listi objav- ljajo danes pod naslovi čez celo stran predlog Hruščeva. Toda komentariji so po- večini negativni. »New York Herald Tribune«, trdi, da gre za propagando, vendar pa dodaja, da bo treba kljub temu predlog skrbno prou- čiti. »New York Times« pa pravi, da predlogi niso nič novega, ker je že leta 1927 voditelj sovjetske delegaci- je v Zenevi Litvinov predla- gal podoben načrt. List objavlja fotografijo naslova, pod katerim je bila tedaj vest objavljena: »Sovjetski voditelj v Zenevi predlaga ukinitve vseh oboroženih sil in vseh mornaric.«

V Londonu komentira nač- rt Hruščeva samo »Daily Mail«. »Vprašujemo se, pi- še list, kakšna bo policija, o kateri govori Hruščev, kaj ji bo lahko preprečilo, da se ne bi spremenila v vojs- ko, kakor se je zgodilo v Vrhodni Nemčiji; kdo bo nadzoroval ta načrt o raz- orožitvi in ali je Hruščev pripravljen dovoliti nadzor- stvo v Sovjetski zvezi. Z ukinitvijo vojnih ministrstev ne bo svet uknil ambicij, ki prispevajo k izbruhu voj- ne. Toda to ne pomeni, da zavržemo ta predlog kot absurden. Predlog je dejans- ko logičen smoter sleher- nega poizkusa za razoroži-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Aktualni portreti

«DOBRO SREČO»

Nameste slikar Kitajke Fej Ci Jun (Lepi oblaček) Eske-lund, žene danskega pisatelja Karla Eskelunda, ki te dni potuje z možem po Jugoslaviji...

HEINRICH LÜBKE je novi predsednik nemške zvezne republike. Njegov položaj bi bil moral zasedati kancler Adenauer...

PEARL BUCH slovitna pisateljica, ki je napisala tudi roman «Dobra zemlja»...

VON BRAUN je izjavil, da sta ZDA in SZ glede vojskih raket na isti ravni...

RENATO CAROSONE se umika iz javnega življenja. Svojo skupino prepustil njegovemu najboljšemu sodelavcu...

Čedem dni v svetu

Hruščev v ZDA

Najvažnejša dogodba v preteklem tednu sta prihod Hruščeva v ZDA in izstrelitev sovjetske rakete na Luno...

Predsednik vlade Segni in minister za zunanje zadeve Pella sta bila na uradnem obisku v Turčiji.

Prof. Fran Dominko o Luniku

Ob izstrelitvi sovjetske rakete na Luno je uredništvo ljubljanskega dnevnika «Delo» prosilo predstojnika astronomsko-gofizikalnega observatorija Naravoslovne fakultete U...

Vprašanje: Znanstveniki so enotni v mnenju, da pomeni izstrelitev rakete na Luno velik skok naprej v raziskovanju vesolja...

Odgovor: Predvsem moramo čestitati sovjetskimi znanstvenikom in tehnikom. Ta dosežek je namreč možen le na osnovi zelo visokega razvoja številnih tehničnih panog...

Sovjetska kozmična raketa je prvi izdelek človeških rok, ki je poletel do Luninega površja, kar pa ni naključje, marveč rezultat načrta.

Je, da je razvoj tehnike preciznejši od vojaških potreb. Pri tehničnih novostih sovjetske rakete velja omeniti to, da je bila tudi zadnja stopnja rakete vodena na daljavo...

Sveveda bo tudi znanost mnogo pridobila pri tem poletu, ki bo pripomogel k poznavanju fizikalnega stanja in gostote materije v medplanetarnem prostoru...

Vprašanje: Kakšen pomen imajo natrijevi oblaki, ki se pojavijo na mestu in v času, kdor so za to ugodni pogoji...

Odgovor: Natrijevi oblaki naj bi bili vidni dokaz vsej javnosti, da raketa res leti. Ker so še prej javili točni trenutki in mesto na nebu. Na žalost niso jug. inštituti bili pravčasno opozorjeni na te pojave...

Vprašanje: Zakaj so znanstveniki skušali preprečiti prenos zemeljskih mikroorganizmov na Luno?

Odgovor: Iz pusem znanstvenih razlogov. Če bi kdaj ugotovili na Luni mikroorganizme, ki so nastali v njegovem geološkem razvoju, bi bili znanstveniki upravičeni domnevati, da je življenje možno tudi na drugih nebesnih telesih...

Vprašanje: Kakšen pomen imajo natrijevi oblaki, ki se pojavijo na mestu in v času, kdor so za to ugodni pogoji...

Odgovor: Natrijevi oblaki naj bi bili vidni dokaz vsej javnosti, da raketa res leti. Ker so še prej javili točni trenutki in mesto na nebu. Na žalost niso jug. inštituti bili pravčasno opozorjeni na te pojave...

Vprašanje: Ali verujemo, da bo človek poletel na Luno? Odgovor: Verjamen, če bo dovolj tepega in če bodo raziskave pokazale, da je treba raziskati na kako veliko stvari. Najprej je treba rešiti problem, kako sploh priti na Luno...

KDO JE ZA TRAGEDIJO V BARLETTI ODGOVOREN?

Strokovnjak: «Če bi mi ga daroval bi stanovanja v tej hiši ne vzel»

Kot vedno ob takih dogodkih se napovedujejo novi zakoni, ki naj urejajo cementne gradnje, toda zakonov je veliko in dovolj, le spoštovati jih je treba

«Korupcija duši Italijo, slopa po denarju je najslabši greh» - ta izjava izveni, kot bi jo slišali iz ust nekakega demagoga na kakem predvojnem zborovanju...

tere so našli kak meter stran pod težkim cementnim blokom. Očeta otrocička in moža matere so bili odkriti že prvi dan v sredo. Ob 6.15 je zapustilo delo na postaji in se vrnil domov. Ni utegnil priti niti v svoje stanovanje, kajti komaj je stopil čez prag, se je hlača sesula.

Reševalci nosijo iz ruševin truplo ene izmed žrtev

V petek zvečer bi imeli skoraj še eno posredno žrtev. Neki gasilec, ki je tako rekoč brez prestopka pomagal pri reševanju, se je izčrpan zrušil in moral so ga odnesti. Na njegovo mesto pa je takoj stopil drug gasilec in požrtvovalno delo gasilcev, vojske in policije se nadaljuje. Kup ruševin se niža in ostaja jih še tretjina. Z odstranjevanjem ruševin pa prihajajo na dan vedno nova trupla. V petek že ob 8 jutraj so potegnili izpod ruševin 8-letno deklico, ki je tiščala v rokah lutke. Ko je neki karabinjer hotel mrtvi deklici iztrgati lutko iz rok, je ni mogel, ker je bilo truplo že trdo. Pokopali so boba z lutko. Malo zatem so izpod ruševin potegnili zibko in v njej 6 mesecev starega otroka, ki je bil prav tako že mrtev. Truplo otrokove m...

Prežalostno bi bilo naštevati še druge primere, kako prihajajo na dan žrtve te grozne nesreče. Računajo, da bodo pod ruševinami našli še kaka trupla, kajti podatki anagrafskega usada govorijo o dveh, treh, z druge strani pa ni znano, če ni k družinam, ki so stanovale v nesrečni hiši, prišel kdo na obisk, kot tudi ni znano, če so se vsi delavci, ki so prišli hišo reševati, pravčasno rešili, ali pa leže njih trupla pod ruševinami.

Praden spregovorimo o vzrokih in odgovornosti za tolikšno nesrečo, bomo ponovili, kako je do nesreče prišlo. V Ulici Canosa je bila pritična garaža, v kateri je avtomobil podjetja Marozzi hranilo svoja vozila. Podjetnik, gradbenik Scipione Del Carmine, je namenil nadzidati nad garažo dve nadstropji za stanovanja. Gradbeni dela je izvel sam, načrta pa je izdelal inž. Lombardi. Občinski tehnični urad je gradbeniku Scipionu Del Carmineju dovolil graditi le dve nadstropji, esla po denarju pa je gradbenika privredila do tega, da je zgradil štiri nadstropja. Samo ob sebi se razume, da temelji in stene pritlične garaže ne morejo nositi štiri nadstropji. Zato so nosilne zidove nekoliko podprli in v aprilu letos je bila hiša že vseljiva. Zakon predpisuje, da mora od izgradnje do vvelitve miniti šest mesecev, toda gradbeniku se je mudilo, da bi čimprej prišel do denarja. Kako je tehnični urad hišo kolavdiral, ni razumljivo. Morda je župan Barletta mislil na to, ko je rekel, da korupcija duši Italijo. Morda pa se je prestrašil, toda slišijo se glasovi, da so na tehničnem uradu eno oko zatisnili.

In ko so stanovniki opažali v zidovih razpoke, so opozorili gradbenika, pa tudi ustrezne občinske oblasti. Ne bi mogli reči, da se gradbenik Del Carmine za to ni menil, vendar mnogo prepozno. Dan pred nesrečo je z inženjirjem prišel v garažo in pripeljal tudi nekaj delavcev, ki naj bi hišo epodprli. Z inženirjem sta se dogovorila, da se bodo dela začela naslednjega jutra. Naslednje jutro je že ob 5. uri prišel predelavec Raffaele Biglietti s skupino delavcev. Razpoke in nizanje stropa garaže pa so ga tako prestrašili, da se ni upal dela niti začeti in je to povedal Del Carmineju. Ta pa je nahirnil, naj molči, ker se ga to ne tiče. Ko pa je začelo v zgradbi škripati in ko je začel padati omet, so delavci iz garaže zbežali. Bilo je to v zadnjem trenutku, kajti hiša se je pred njimi sesedla. Baje je k temu pripomogel vlak, ki je vozil kakih 80 metrov stran od hiše. Sicer pa so skušali zvrčati kriv-

do vprav na vlak, ki da je s svojim ropotom povzročil vibracije, ki so hišo zrušile. Dokaj smešna trditve, ki odraža popolno neodgovornost. Sicer pa je še nekdo drug opozoril gradbenika na nevarnost. Bil je to neki starejši stanovalec, ki se je zgodaj jutraj zbudil in ki so ga razpoke v stenah prestrašile. Če bi bil tedaj prebudil vso hišo, bi žrtev verjetno ne bilo. Možno je, da je sel jako gradbeniku, ki ga je nevarnost, ni vtem, ko se je tič pred njim hiša sesedla in pokopala vso njegovo družino - devet otrok in nekoga sorodnika.

Do bi še bolj poudarili v začetku omenjeno eslo po denarju, bomo povedali, da je bil gradbenik Del Carmine se pred kakim letom naveden zidar. Hotel pa je postati evelika. Gradil je in se penhal, ker pa ni imel sredstev, je delal sboli po domačem in od reflektantov na stanovanje jemal vnapre denar. Stanovalec nesrečne hiše so Del Carmine že vnapre plačali od 4 do 4 milijone in pol za posamezno stanovanje. Kako je bila nesrečna hiša zgrajena, smo videli. Tehnični urad je vzel vzorce gradbenega materiala, da bi ugotovil, koliko cementa je bilo uporabljeno.

Prvi evzrok za zrušitev hiše so skušali iskati v tem, da se je pod temelji ustvarila praznina, kot se je bilo pred meseci zgodilo pod glavnim vodovodom v Neaplju. Ko pa so odstranili kriv-

Prežalostno bi bilo naštevati še druge primere, kako prihajajo na dan žrtve te grozne nesreče. Računajo, da bodo pod ruševinami našli še kaka trupla, kajti podatki anagrafskega usada govorijo o dveh, treh, z druge strani pa ni znano, če ni k družinam, ki so stanovale v nesrečni hiši, prišel kdo na obisk, kot tudi ni znano, če so se vsi delavci, ki so prišli hišo reševati, pravčasno rešili, ali pa leže njih trupla pod ruševinami.

Prežalostno bi bilo naštevati še druge primere, kako prihajajo na dan žrtve te grozne nesreče. Računajo, da bodo pod ruševinami našli še kaka trupla, kajti podatki anagrafskega usada govorijo o dveh, treh, z druge strani pa ni znano, če ni k družinam, ki so stanovale v nesrečni hiši, prišel kdo na obisk, kot tudi ni znano, če so se vsi delavci, ki so prišli hišo reševati, pravčasno rešili, ali pa leže njih trupla pod ruševinami.

Prežalostno bi bilo naštevati še druge primere, kako prihajajo na dan žrtve te grozne nesreče. Računajo, da bodo pod ruševinami našli še kaka trupla, kajti podatki anagrafskega usada govorijo o dveh, treh, z druge strani pa ni znano, če ni k družinam, ki so stanovale v nesrečni hiši, prišel kdo na obisk, kot tudi ni znano, če so se vsi delavci, ki so prišli hišo reševati, pravčasno rešili, ali pa leže njih trupla pod ruševinami.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Nekaj tisoč kaznjenk nacističnega taborišča v Ravensbrucku je pred tednom obiskalo kraj svojega trpljenja.

ALI VEŠ...

— da je na kongresu padnonemških sindikatov minister za gospodarstvo...

— da bodo v kratkem švedske cigarete oporeno svesticem in obronko...

— da neko podjetje s sake na Japonskem...

— da je 14-letna londonska hišnica, dobila angloslovenske balet Boljšega...

— da bosta Sotia in Spencer Tracy igrali ni vlogi v nekem filmu...

— da se je v Washingtonu pred nekaj dnevi svetovni kongres svetovnih re...

— da so v Tangeru kopalci lobanjo staro tisoč let. Smatralo se najstarejši primeri lobanje...

ALPHONSE DAUDET

VOHUNČEK

me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

močen gledal v tla. Stražar... in se umaknil. Na drugi strani so bili razvrščeni veliki nasipi zemlje, posekana drevesa in črne luknje v snegu. V vsaki luknji ista umazana kučma in rdečkasti brki, ki so se rezali ob pogledu na dečka. V bližini je bila vrtnarjeva hiša, pokrita z debli, ki je služila kot zaklonišče. V pritličju so vojaki igrali karte in kuhali menažo na velikem prasketačjem ognju. Tu je vabljivo dišalo po zelju in slanini, čisto nekaj drugega, kakor v taborišču dobrovoljcev! V gornjih prostorih so bili častniki. Igrali so na klavir in odpirali buteljke šampanja. Ko sta Parižana vstopila, so...

Čali skozi dajngleda. Mali fotori so bili pokriti s snegom, ki se je toplil ob ugašajočih ognjih. Starejši je poznal pot in ubral jo je čez polja, da se izogne postojankam. Vendar — mimo dobrovoljcev nista mogla neopaženo. Vsi otrpli od mraza, so gledali na dnu jarca z vodo ob soissonski železnici. To pot je večji zaman pravil svojo zgodbo, niso ju pustili naprej. Ko je tako molodaval, je iz stražarnice prišel stari sivolasi narednik z nagubanim obrazom, ki je bil podoben očetu Stenne:

«Ne jokajta več, dečka!» je dejal. «Pustiti vaju bomo, da si nabereš krompirja... Sedaj pa vstopita, da se malo ogrejeta. Mali je na pol zamrznjen!» Stenne ni trepetal od mraza, temveč od strahu in srčote... V stražarnici so se vojaki stiskali ob slabotnem ognju in na njem topili zamrzli prepečenec, ki so ga nasadili na bajonete. Ko sta vstopila, so se še bolj stisnili, niti bi jim naredili prostor. Postregli so ju z žganjem in kavo. Med tem, ko sta pila, se je na vratih pojavil častnik, poklican narednik, kar ni nekaj zašepetal, nakar je naglo odšel. «Narednik je veselo zaklical narednik, ko se je vrnil k čmju. «Nočoj se bo še kadilo... Zvedeli smo prusko geslo... Mislil, da jim ga bomo le zveli, ta vražji Bourget!» Ploščkanje in smeh sta pozdravila njegove besede. Vojaki so segali po slabih in splošno veselje je zavladalo med njimi. Otrka sta izkoročila zmedo in izginila. Ko sta prekorčila rov, sta se znašla na ravnem. Na koncu je stal dolg bel zid z gosto posejanimi strelnimi linami. Sli sta naravnost proti njemu in se vmes pripogibala, kakor da nabirata krompir. «Vrniva se... Ne hodiva tja!» je ves čas prigovarjal Stenne. Večji je skomignil z rameni in nadaljeval pot. Nakrat se je oglasilo nabijanje puške. «Leži!» je ukazal Stenne in se vrgel na tla. Nato je zavščigal. Po snegu je prišel odgovor na dogovorjeni znak. Plazila sta se po trebuhu naprej... Pred zidom so iz tal nenadoma zrasli rdečkasti brki pod umazano kučmo. Fantalin je skočil v jarek poleg Prusa. «To je moj brata, je dejal in pokazal na Stenna, ki je bil tako majhen, da se je Prus začel smejati in ga je

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

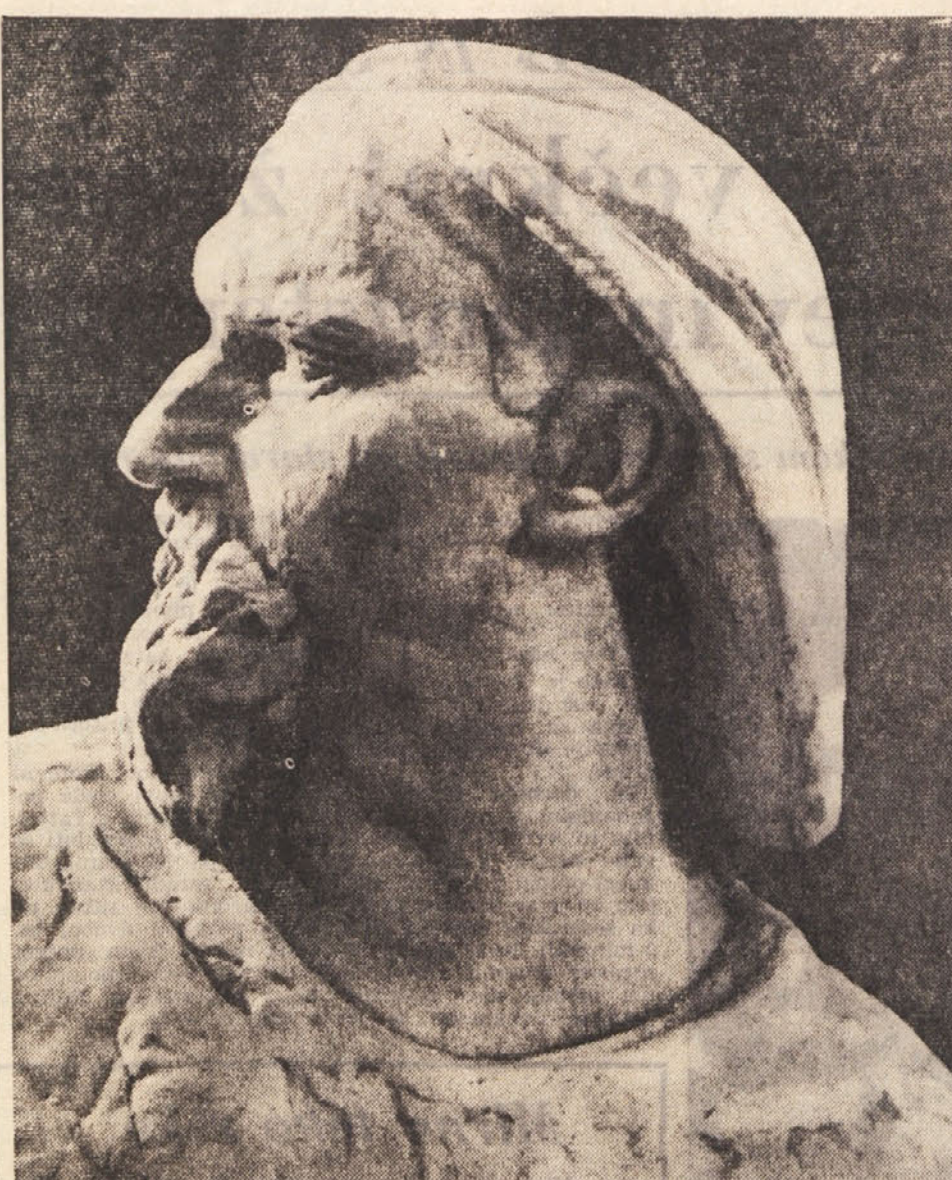
Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Ivan Meštrovič Portret umetnika (bron, Moderna galerija v Zagrebu)

DIRIGENT, KI JE V NEW YORKU NASLEDIL ARTURA TOSCANINJA Leonard Bernstein na televiziji s Filharmoničnim orkestrom iz N. Yorka

Tri karakteristike, ki jih Bernsteinovi predhodniki niso imeli: redno je dokončal svoje visokošolske študije, je po rojstvu Američan in je zelo popularna osebnost - Njegova moč je v interpretiranju modernih avtorjev

Ni dolgo tega, ko so listi objavili vest, da se je sovjetski pisatelj Boris Pasternak, odkar se je po lanskih ludihi napadeli ob izidu knjige «Dr. Živago» umaknil v samoto, prvič zopet pojavil v javnosti pred dnevi, ko je prišel na koncert newyorškega Filharmoničnega orkestra. Tedaj je tudi prišel k dirigentu Leonardu Bernsteinu in mu čestital. Newyorška Filharmonija je že avgusta odšla na daljšo turnejo po Evropi in Srednjem vzhodu in te dni se bo ta turneja zaključila z nastopi v Milano in Benetkah. V soboto zvečer bo po Evropi izvedba koncerta iz beneškega gledališča «La Fenice».

Leonard Bernstein med diriganjem

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

IŽŠLO PRI MARIBORSKI ZALOŽBI OBZORJA Zgodba o zdravniku ki ni bil zdravnik

Izsek iz sodobne nemške družbe z brezdušnim, birokratskim aparatom

Nedvomno je imela mariborska založba Obzorja srečno knjižno zbirko šestih knjig roko, ko je v svojo redno uvrstila tudi sodobni roman nemškega pisatelja Hansa Kadesa, ki je v slovensčni izdaji pod naslovom «Lažni zdravnik». Ta roman je namreč izredno zanimiv, napisan prijetno in toplo, razen tega pa izraža kritično stališče do družbene ureditve v sodobni zapadni Nemčiji. Zanimiva vsebina, obnemem pa kritika sodobne družbe, to daje romanu odlično, da ga lahko uvrstimo med najbolj uspele romane zadnjih desetletij. Sicer pa so slovenski bralci takoj spoznali vrednost knjige, za katero je izredno zanimanje. Knjige zato ni treba posebej pripravljati, ker se dovolj hvaleji sama. Vsakdo, ki jo vzame v roko — tudi najboljši počasen bralec — jo prebere na dušek in odloži še potem, ko je knjige konec.

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

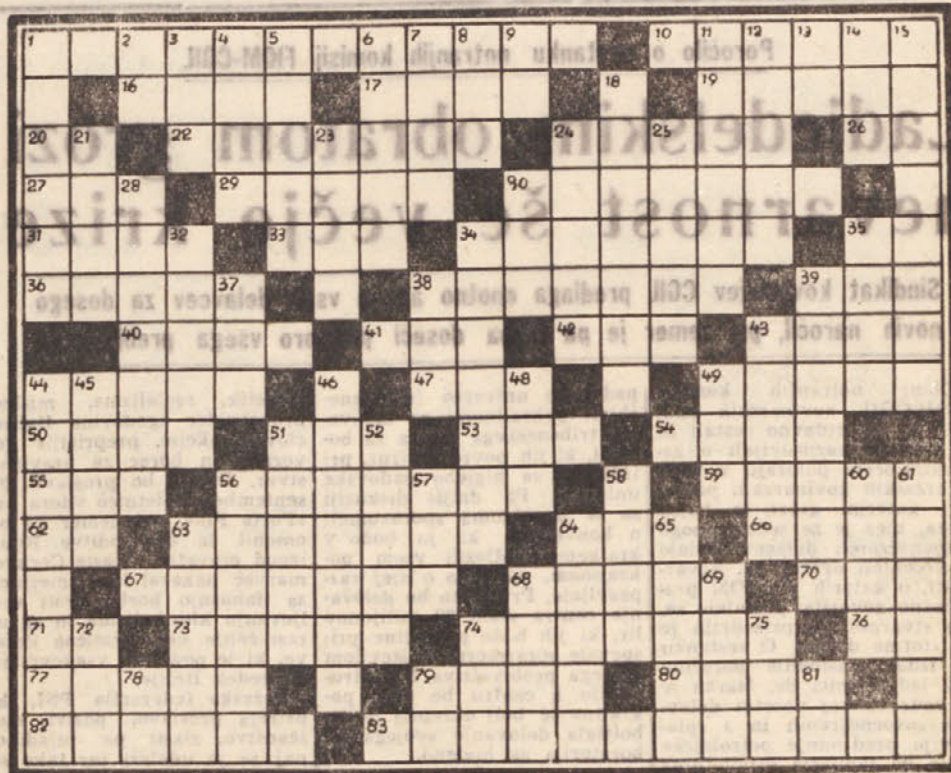
Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

Me mu je bilo Stenne. Bil je to bled... morda tudi petnajst let. Pri tih pobalnih nikoli ne...

KRIŽANKA

Besede pomenijo:

VODORAVNO: 1. trgovanje na debelo, 10. kisikove spojine, 16. gnus, odvratnost, 17. letna doba, 19. razhod, 20. vzklji bolečine, 22. celina, 24. gladim, 26. kralj po hi, 27. nagla odstranitev, 29. snovni delci, 30. neugleden, malovreden, odroč, 31. židovsko ime, 33. vrsta vrbe, 34. eden izmed prstov, 35. okrajšava za klasičen, 36. nesramnež, brezobzirnež, 38. neizumetničen, 39. tekočina, ki je nosilec življenja, 40. malik, 41. kemična prvina, 42. pregovor, 43. plemenit premož, 44. nebesni pojav, 47. cigaretni ogorček, 49. francoski revolucionar, 50. številka, 51. sledi strelu, 53. trda masčoba, 54. vrsta masčob, 55. sladka jed, 56. hrib v Ljubljani, 59. bolgarsko moško ime, 62. okrajšava za Ul-pijan, 63. gora v Julijskih Alpah, 64. otok na Jadranu, 66. zahodna politična zveza, 67. prevlečen z gumijem, 68. moško ime, 70. klada, hloh, 71. reka v ZSSR, 73. kar je nastaknjeno, zataknjeno, 74. kolikna potrebščina, 76. medmet, 77. vrsta čevljev iz blaga, 79. gozdne živali, 80. moško ime, 82. stalen, večern, 83. majhna žuželka rdeče barve in z rdečimi pikami.

NAVPIČNO: 1. slovenski skladatelj (Ubaldo), 2. tuja kratka za mesto pečata, 3. grška črka, 4. slovenski publicist in politik, 5. postajati rdeč, 6. preko zima trajajoča, 7. kriki, vpitje, 8. je lastnik česa, 9. predlog, 11. privednik iz besede krat, ki se samostojno ne uporablja, pač pa v sestavljenkah, 12. žival po spolu, 13. predlog, 14. naglo gibanje, 15. človek, ki v svojem javnem delu ne išče lastnih gmotnih koristi, 18. ljubeč, privlačen, 21. spoji, stiki, zveze, 23. podzemeljski hodniki, 24. vrsta polja, 25. takсна znamka, 28. lepotec grške mitologije, ki je na Olimpu služil bogovom, 30. muslimansko žensko oblačilo, 32. kraj, ki je sosed Krškega, 34. odjemalec tobaka in tobanih izdelkov, 35. reka na Dolenjskem, 37. geometrijski pojem, 38. temni del dneva, 39. rastlina dišavnica, 43. ptica, 44. prapradnik skrajne levice, 45. tovarna žival, 46. barvitost, 48. vrsta odeje, 49. poljska čevljarica, 51. razlit, 52. obrtnik, 56. dokolenke, golenice, ovojke, 57. krajevni prislov, 58. staroslovenski vladar, 60. moško ime, 61. vrsta detelje, 63. mesec, 64. pohajanje, 65. Naserjevo ime, 68. utezna enota, 69. bodica, 72. vzročni vzrok, 74. otok na Jadranu, 75. reka v Evropi, 78. toda po it., 79. oblika pomožnega glagola, 81. zadržna in predzadržna črka besede pod 77. vod.

RESITEV KRIZANKE IZ PREJŠNJE STEVILKE

VODORAVNO: 1. sanatorij, 9. rakavinar, 17. Epir, 18. Bošec, 20. deseter, 21. maham, 22. kesen, 24. redar, 26. trak, 28. repen, 30. noč, 31. pi, 32. naj, 33. sod, 35. Nines, 37. Cabar, 38. at, 40. Panel, 42. namer, 44. nato, 45. najeznen, 47. raur, 48. let, 49. dir, 50. deseteren, 51. pir, 52. som, 53. jelov, 54. nenaden, 57. ones, 59. kaneč, 61. našit, 62. no, 63. česen, 65. nizek, 67. len, 68. kol, 69. Er, 70. nar, 72. tamin, 74. jate, 75. biček, 77. nistem, 79. jodid, 80. receptis, 82. mikam, 84. Peca, 85. spitičeni, 86. kilometar.

NAVPIČNO: 1. seminar, 2. aparat, 3. nihaj, 4. arak, 5. Ob, 6. rok, 7. iver, 8. jesen, 10. od, 11. ker, 12. Asen, 13. vedoč, 14. litač, 15. čar, 16. ar, 19. pot, 23. nevar, 29. 25. Piro, 27. povedek, 29. nema, 31. poter, 33. saj, 34. dešlan, 36. Senegal, 38. balin, 40. par, 41. lesonit, 43. nanosen, 45. Nimes, 46. neverzan, 49. Doner, 51. pet, 52. sočen, 55. din, 56. koleidar, 58. senice, 60. cenin, 62. potica, 64. načet, 66. kisik, 68. kadej, 71. repi, 73. neki, 74. kadej, 75. bel, 76. kič, 78. Mal, 80. rp., 81. S(lovenski) N(arod), 83. no.

Iz naših krajev

DA BO KRMA OHRANILA ČIMVEČ HRANILNIH SNOVI

Preprosti, poceni in uspešni načini kisanja krme za zimo

Če želite, da vaša krma vsebuje čimveč hranilnih snovi, morate biti pozorni na način kisanja. Najbolj preprosti, poceni in uspešni načini kisanja krme za zimo so naslednji:

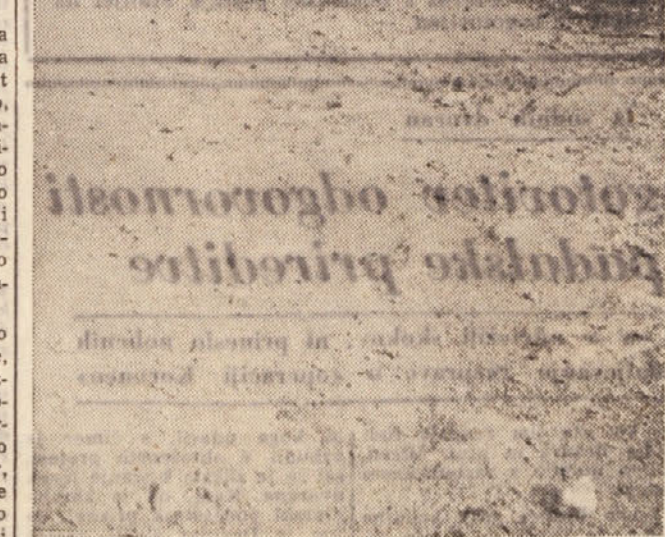
1. Silaža: Silaža je krmna snov, ki jo pripravijo iz zelenih krmnih rastlin. Silažo pripravijo tako, da krmne rastline posejejo, skosejo in nato sušijo v silažnici. Silaža je bogata s hranilnimi snovmi in jo lahko uporabljamo kot krmno snov za zimo.

2. Silažna jama: Silažna jama je krmna jama, ki jo pripravijo iz zelenih krmnih rastlin. Silažna jama je bogata s hranilnimi snovmi in jo lahko uporabljamo kot krmno snov za zimo.

3. Silažna kopa: Silažna kopa je krmna kopa, ki jo pripravijo iz zelenih krmnih rastlin. Silažna kopa je bogata s hranilnimi snovmi in jo lahko uporabljamo kot krmno snov za zimo.

VIŽOVLJE

Ni menda potrebna podroba utemeljitev o tem, kako močno so kraji okrog naše železniške postaje (Sesljan, naša vas, Mavhinje, Cerovlje) povezani s Trstom in kako je tudi ta, ne le v času kopalne sezone, ampak skozi vse mesece v letu povezan s Sesljanom kot turističnim krajem. Pri prometu pripade levji del

KRIŽ: Takšna je pot, ki se odcepi od glavne ceste Prosek-Nabrezina proti «Procesjam». Ali bo treba še dolgo čakati, da jo bodo popravili in asfaltirali?

SALEŽ

Moramo priznati, da so se naši vinogradi kljub suši, ki jo je burja v prvi tretjini letnega meseca močno posušila, nekako do sredine septembra na splošno še dobro držali. Trte smo ohranili zdrave, listje je moglo opravljati svojo nalogo tako, da grozdje ni v toliki meri občutilo pomanjkanja vlage. Prav letos smo se mogli dobro prepričati, kaj pomeni v suši zrna zemlja. Za to smo poskrbeli že v jeseni, ko smo — kot že nekaj let sem — vinograde prekopaljo in pognojili z dobrim hlevskim gnojem (ter trti vsestranski dobro stregli). Mnenje, da takšno gnojenje zemljo prepreči, ne drži. To bi se moglo zgoditi, če bi gnojili kasneje in z neveljavnim gnojem.

DOLINA

Pismo, ki smo ga prejeli od «Dolincev» in zvezi s «pohujanjem» v vasi, ne moremo objaviti, ker se opira na govorice in ni podkrepjeno z dejstvi. Isto velja za pismo, ki ga je podpisal ali podpisala «M. S.».

VOHUNČEK

(Nadaljevanje s 3. strani)

mu je stiskala srce. Tesno mu je bilo kot se nikoli. Paris se mu ni zdel več isti. Mimoidoč so ga gledali strogo, kakor če bi vedeli, od kod prihaja. Beseda VOHUN je odmevala v ropotu koles in petju bobnov. Končno je le prišel domov. Očeta še ni bilo, zato je olajšano vzdihnil, odšel v spalnico in skrnil denar pod blazino...

Oče Stenne ni bil še nikoli tako dober in tako razpoljen, kakor ta večer. Prišlo so vesti iz dežele — stanje Francije se je izboljšalo. Stari vojak je med večerjo ogledoval svojo puško, ki je visela na zidu in s svojim dobrodrušnim nasmehom govoril sinu:

«No, sine! Kako bi ti sprejel Pruse, če bi bil veliki?»

Okrog osemih so zalajali topovi...

«To je Aubervilliers... Tepejo se pri Bourgetu...» je rekel stari, ki je poznal vse trdnjave. Mali je prebledel in s pretvezo, da je utrujen, odšel spat. A ni mogel spati. Topovi so gremeli naprej. Pred očmi so mu vstajali dobroveljci, kako ponoči hitijo, da bi presenetili Pruse, a sami padejo v zasedo. Spomnil se je narednika, ki je bil tako dober z njima in videl ga je, kako leži mrtve v snegu in poleg njega leži še mnogo drugih... Cena za vse to je skrivna pod njegovo blazino in

NA DIVNJEM ZAPADU

(Nadaljevanje sledi)

PROSEK: Dela pri kanalizaciji in asfaltiranju poti skozi vas so se vlekla dolgo časa, tako da so se večični zepersvalci, če bodo sploh kdaj končala, pred dvema tednoma so zavravnali zadnjo pot, potem so gramoz prevozili na asfaltno plastjo in pred dnevi so delo končali. Zanimivo pa je, da nikoli niso prevozili poti pred Dolincevo gostilno, čeprav gre le za kakih 50 metrov. Pravijo, da zato ne, ker gre po tej poti meja med zgoniško in trdnjavo. Menimo, da bi morale pristojne oblasti poskrbeti, da se tudi ta meja ne uporablja samo domačini, temveč tudi Tržičani, ki v večjem številu obiskujejo Prosek

